

31

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

Štev. 1
1928

Vsebina:

Posredne koristi čebelarstva	1	Opazovalne postaje	10
Razjasnilo o nosehi v Sloveniji	3	Društvene vesti	13
To in ono iz vzreje matic	6	Vesti iz podružnic	14
Kakšne plese plešejo naše čebele	8	Drobiž	14

Molière: Skopuh (L'Avare), komedija v petih dejanjih. Prevel Niko Kuret, Ljubljana 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna. Ljudski oder XII. zvezek. Cena 18 Din. Za izvrstno burko »Scapinove zvijače«, ki je lani prešla vse podeželske odre in povsod vzbujala salve smeha, smo dobili sedaj v izvrstnem prevodu Niko Kureta še Moliérovo klasično komedijo »Skopuha«. Skopuh ima vse polno resnih momentov, vendar je tudi toliko komičnih prizorov v igri, da se bo občinstvo tudi po Skopuhu izvrstno zabavalo. Figura Skopuha, ki ima še dandanes ponekod precej podobnosti, je mojstersko delo pisatelja-umetnika. Ker je bil Molière sam igravec, je znal pisati za igralce, zato vsebuje igra vse polno efektnih prizorov in vlog, ki so nalašč za igralce pisane. Ima 10 moških in 4 ženske vloge. Od teh 10 moških vlog je 5 epi-

zodnih, tako, da rabi režiser samo 5 + 4 vloge. Igru je pridejan predgovor (napisal prof. A. Robida), v katerem najde režiser vse potrebne napotke in nasvete glede kostumov, karakterizacije oseb, sploh vsega, kar je važnega v igri. Tudi predavatelj pred igro bo našel marsikaj porabnega v A. Robidovem predgovoru, kar naj občinstvu v uvodu razjasni in razloži. Zato smo prepričani, da bo našel »Skopuh« pot po vseh podeželskih odrih in da bo ljub gost, ker je dobrih iger itak malo na razpolago. Ljudski oder bo prinesel v tisku letos poleg »Lumpacija Vagabunda« in »Skopuha«, še na novo prirejenega »Krivopri-seznika« in »Zapravljiivca«, tako, da bodo odri za vso sezono preskrbljeni. »Skopuh« ni odersko zmašilo, ampak stvar stalne literarne in vzgojne vrednosti, ki je kot komedija edina svoje vrste.

Poučne knjige za slovenske čebelarje:

Janša-Humek, Popolni nauk o čebelarstvu	Din 24.—
Znideršič, Naš panj	vez. Din 40.—, broš. Din 35.—
Slovenski Čebelar. — Izmed popolnih letnikov se dobijo samo še letniki: 1905, 1921, 1923 do 1926	à Din 40.—

Posamezne različne številke raznih nepopolnih letnikov Slov. Čebelarja ima blagovni oddelek na razpolago v zbirkah po silno nizki ceni.

Mlajši čebelarji, ki še niso dolgo naročniki Slov. Čebelarja, bodo v teh posameznih številkah našli zelo obilo dragocenih čebelarskih nauk in jim bodo nudile te številke mnogo zabave in pouka. Zbirka, ki obsega okoli 80 posameznih števil, stane le Din 20.—.

Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

*V Ljubljani, dne 1. januarja 1928. / Številka 1.
Letnik XXXI.*

Posredne koristi čebelarstva.

H. Peternel — v Bukovem žlaku.

ri dokazovanju koristi čebelarstva se žal predavatelji in pisci preveč ozirajo na neposredno korist čebelarstva, to je na donos medu in pridelek voska, ki zanima edino čebelarje, oziroma tiste, ki so sklenili postati čebelarji. Da so te neposredne koristi velike važnosti za posameznika in tudi za celo državo, se ne da tajiti, a veliko večja je posredna korist čebelarstva, in sicer oplojevanje cvetja po čebelah in blagodejni vpliv čebelarstva na značaj čebelarja.

Ne more biti namen teh vrstic, da bi razkladali na dolgo in široko način oplojevanja cvetja po čebelah. To je bilo obravnavano že večkrat v »Slov. Čeb.« Opozoriti hočem na nekatere novejšje ugotovitve.

Znano je, da nabirajo čebele nektar — dokler ga je kaj dobiti — vedno po cvetju ene in iste vrste ter obletavajo, ako iztaknejo boljšo pašo, cvetje iste vrste. To je narava zelo modro uredila, ker je s tem zagotovljeno oplojevanje cvetja z obnožino drugega cvetja iste vrste. Ta posel

prenašanja obnožine vrše zlasti spomladi skoro izključno čebele, ker nedostaja drugih žuželk, od katerih prezimijo le posamezne samice. Čebela je že po velikosti telesa za oplojevanje cvetja najbolj pripravna žuželka, ker je baš tako velika, da skoraj po vsem cvetju nabira na dlačice cvetni prah, ko išče z rilčkom nektar po dnu cvetja. Obnožino, ki se prime dlačic na prvem cvetu deloma prenese z dreganjem na pestič drugega cveta, tu zopet nabere na dlačice nove obnožine za nadaljnje cvetove. Iz tega vidimo, da je narava namenoma skrila kapljico nektarja na dno cveta, da čebelo prisili, da oplodi cvet.

Jasen dokaz, da nima nektar drugega namena, nego da vabi čebelo k oplojenju cveta, je, da cvet takoj neha mediti, kakor hitro je oplojen. Nadaljnje medenje nima več pomena za dotični cvet. V deževnih letih, ko ne morejo čebele oplojevati cvetov, ker ne morejo izletavati, izločujejo cvetovi po cele tedne nektar. Sadno drevje cvete zelo, zelo dolgo. Nasprotno pa cvetje ob lepem solnčnem vremenu kaj hitro ospe. Resničnost dolgega medenja ob deževnih dneh potrjuje tudi tehtnica, ki kaže

po deževnih dnevih neverjetno veliko nektarja v nekoliko urah.

Izločevanje nektarja v cvetovih bi lahko imenovali tudi »pojanje«
cvetja, ker je ta pojav zelo soroden izločevanju sokov iz živalskega telesa ob času pojatve. Kakor je zelo sorodna ali podobna oplemenitev v rastlinstvu in živalstvu, je tudi izločevanje telesnih sokov pri obeh znamenje hrepenenja po oploditvi. Tako vidimo, da je zadnji vzrok izločevanje nektarja zopet opozorilo na neverjetno enostavnost v delu narave, ki dosega svoj namen z enostavnimi, povsod enakimi sredstvi.

Posredna korist čebelarstva, ki se kaže v oplojevanju cvetja, je tako pomembna za kmetijstvo, zlasti za sadjarstvo in semenogojstvo, da jo je težko pretiravati, ako jo še tako visoko cenimo. Ameriški sadjarji, ki nimajo časa za čebelarstvo, ker imajo čez glavo opravila z velikanskimi nasadi, plačujejo radevolje odškodnino čebelarju, ki pripelje svoje čebele k njim v pašo. Gotovo ni pretirano, ako trdijo ugledni čebelarji, n. pr. Miller, Brünich in drugi, da koristijo čebele kmetijstvu vsaj desetkrat več nego čebelarjem samim.

Ne smemo prezreti tudi posredne koristi, ki jo daje čebelarstvo s tem, da blaži značaj čebelarjev. To ni v korist čebelarjem samim, ampak vsej človeški družbi, katere član je posamezen čebelar. Čebelarstvo zahteva od človeka precejšnjo mero poguma. Strahopetec beži, če prej ne, kadar ga čebela piči na kako občutljivo mesto. Kdor premagá prvi strah, bo premagal tudi drugega, pogum mu raste in mu da ono samozavest, ki je potrebna onemu, ki hoče imeti odločilnejšo vlogo v življenju. V čebelarstvu ni mesta za tiste vrste poguma, ki razbija steklenice v gostilnah, vrta z nožem po mesu tovarišev in udejevuje svojo voljo s sirovimi, človeka nevrednimi dejanji, ampak pogum, ki je v blaginjo človeštva.

Pravi pogum, ki ga ima čebelar zaradi svojega opravila, vpliva blagodejno na njegov značaj. Pogumen človek se ne boji ljudi, ljubi resnico, gleda vsakemu odkrito

v oči in ne pozna tiste hinavščine, ki zastruplja družabno življenje, da pošten človek že ne ve več, kaj in komu bi verjel.

Dasi ne daje čebelarstvo rednih dohodkov, nudi včasih vendar lep stranski zaslužek, ki omogoči čebelarju, da priskoči bližnjemu v sili na pomoč. Tisti, ki se sme s ponosom imenovati čebelarja, ni nikdar lakomen, zna sicer biti varčen, a ne bo prekoračil meje štedljivosti.

Čebelarstvo priklepa čebelarja na dom. Kadar nima drugega opravka, gre k svojim čebelam, kjer najde vedno več razvedrila nego v krčmi. Zaradi čebel ne zapusti lahkomišelnost svoje domovine, ker ga skrbe njegove ljubljene čebele. Čebelarstvo mu je igra, ki donaša še največ dobička, čebele družba, v kateri se vedno dobro počuti. Čebelarstvo sili človeka, da se giblje v prosti naravi in to je velike koristi za njegovo zdravje. Zanimanje za rastline, ki dajejo živež njegovim ljublim čebelam, ga sili, da opazuje krasoto narave, mu odpira oči, da vidi, kako lep je svet in kako mila je domovina, ki mu redi tisočero in tisočero čebel. Čebelarstvo napravi iz čebelarja gorečega domoljuba, ki bo brez oklevanja vedel, kaj mu je storiti, ako je ogrožena očetnjava.

Red, ki ga vidi čebelar dan za dnem v vsakem panju, vpliva tudi nanj tako, da se nevedé navadi reda in da ga nered vznemirja. V čebelah je čebelarju najlepši zgled, kako se mora posamezen človek žrtvovati za blaginjo družine, države in človeške družbe ne glede na to, ali njegovo žrtev sodobniki priznavajo ali ne.

Mirno, smotreno delo pri čebelah miri čebelarja v žalostnih dneh življenja. Pri odprtem panju pozabi tudi najnadležnejše skrbi, tako da ne obupa ob udarcih usode, ki gotovo zadenejo prej ali slej vsakega zemljana. Človek ne govori rad o najtemnejših dneh svojega življenja, a rad bo podprl mojo trditev, da je vsakemu čebelarskemu veteranu pomagalo čebelarstvo ob najtežjih položajih življenja. To ni malo, to je velikansko plačilo, če bi tudi drugega ne bilo, za to, da smo postali čebelarji.

Razjasnilo o nosemi v Sloveniji.

A. Bukovec.

II.

4. številki lanskega »Slov. Čebelarja« smo objavili nekatere podatke, ki se tičejo noseme pri nas. Po daljšem presledku nadaljujemo z objavo gradiva, ki so nam ga dali na razpolago naši čebelarski prijatelji.

Govorice o nosemi v Sloveniji so postale prav živahne zlasti spomladi l. 1924. Katastrofalne izgube, ki so zadele čebelarje v litijski okolici, so dale govorici nove hrane, zlasti potem, ko so nekateri čebelarji, ki so si bolne čebele ogledali, z vso odločnostjo začeli trditi, da so čebelnjaki okuženi od noseme. Lastniki čebelnjakov so se vdali pritisku javnega čebelarskega mnenja in so končno sami verjeli, da imajo opravka s to boleznijo. Pisec teh vrstic je g. M-u večkrat izkušal dopovedati, da o kaki nosemi pri njegovih čebelah ne more biti govora in da v njegovem čebelnjaku gospodari le huda griža, ki so jo čebele dobile od mane (listnega medu), toda moje besede niso našle prave vere, ker je vsekrižem govorilo le o nosemi. Jaz nisem imel nikakih znanstvenih dokazov za svojo trditev in sem jo opiral samo na hladni razum, ki mi je govoril, da z neba ne more pasti kužna bolezen — nosema in da g. M. še nikdar ni imel čebel resnično grižavih, tako grižavih, da bi mu prešlo nad 50% panjev. Zaradi tega je bil tudi mnogo bolj dovzeten za mnenje drugih, ker si katastrofe sam ni mogel drugače razlagati. Človeka pa, ki se zaje v kako misel, je težko prepričati o čem drugem. Kdor je že imel opravka s hudo čebelno grižo, s tako, kakršno provzroča jelov med v dolgotrajni zimi, ko se čebele mesece in mesece ne morejo otresti, ta bi bil znal litijsko »nosemo« takoj pravilno presoditi. Notranjski čebelarji bi o tej vrsti

bolezni lahko povedali neverjetna opazovanja, ker imajo baš glede griže temeljito »prakso«. V vrhniški okolici sem videl čebelnjake, v katerih je strahotno gospodarila griža. Posamezni čebelarji so izgubili nad 50% plemenjakov, kar jih je ostalo, pa niso bili vredni počenega groša: matica in za pest čebel. Te izgube so bile vselej, kadar je bila prejšnje leto bogata bera na jelki in so čebele prezimovale na samem jelovem medu.

Izredno zanimivi so podatki glede litijske »noseme«, ki nam jih je dal na razpolago gospod sodni svetnik A. Žigon iz Litiije. Ta je sam prehodil ves križev pot, sam čebele opazoval, pa ne samo svoje, marveč tudi po drugih čebelnjakih in zbral toliko zanimivega in poučnega primerjalnega gradiva, da njegovo končno mnenje že lahko nekoliko vpoštevamo, pa če smo še tako neverni Tomaži. Pisal nam je tole:

»Nosema«.

L. 1923. se je moje čebelarstvo ugodno razvijalo. Število A.-Ž. panjev sem pomnožil na 50, ker sem se nadejal, da bom v l. 1924. s čebelami kaj prislužil za otroke. Tudi glede medu sem bil z letino zadovoljen. Jeseni sem v sedem A.-Ž. panjev še povrh svojih plemenjakov nagnal čebele iz kranjičev na satovje iz medišč drugih A.-Ž. panjev.

Pripominjam, da sem zadnji med točil po kostanju, drugega, ki sem ga našel jeseni v mediščih svojih A.-Ž. panjev, sem pa porabil za to, da sem na to satovje pregнал »gole« družine. Poleg tega moram še poudariti, da sem jeseni od svojih 50 A.-Ž. panjev prodal svojemu bratu Antonu Žigonu v Rožni dolini pri Ljubljani šest A.-Ž. panjev, in sicer le take, ki sem jih napravil ob kostanjevi paši na »umeten« način in ki niso po tej paši Bog ve koliko nanosili,

razen jeseni ob ajdi, ko so bili zaradi posebnega razvoja kot narejeni roji najmočnejši. Ostali plemenjaki so bili potem, ko sem jim med pobral, jako živalni ter so pred ajdo, ki je ni bilo Bog ve kaj, nanosili medu za zimsko zalogo in še več.

Priznati pa moram, da se nisem preveč bavil s kakovostjo nanošenega medu. Menil sem, da je v gnezdu deloma kostanjev med (ker nisem gnezda iztočil), deloma med iz otave in nekoliko ajdovca. Na mano nisem mislil.

Ko sem vse panje uredil — bilo je še zgodaj jeseni — je prišel k meni moj čebelarški učenec Peklar ter mi prinesel sat s trdim medom, rekoč, da je v panjih mana. Verjel sem mu, a kakor zaklet, bodisi da sem bil prekomoden ali pa sem gledal pre-rožnato, sem rekel: »Jaz ne bom nič več brskal po panjih. Mogoče je nekaj mane. Ker pa so izletele čebele prejšnji dve leti že ob svečnici na trebež, sem rekel, če bo kaj griže, bom že pomagal spomladi. Ker nisem griže iz prakse poznal in ker sem preveč zaupal v slepo srečo, me je doletela grozna katastrofa, ki me je stala vse, kar sem do tedaj pridobil pri čebelarstvu.

Spominjam se, da je bila l. 1923. lepa jesen. Čebele so se prašile v septembru in oktobru mesecu tako zelo, da sem se tega neizmerno veselil. Sedaj vem, da so še pozno zalegale ter medtem porabile za zalego ves ajdov in jesenski cvetlični med ter načele še pred mrazom med od mane. Vem še dobro, da sem šel 25. decembra pred čebelnjak — menda je bil že sneg — in videl, da tu pa tam izleti kaka čebela pri 6° C. Kaj je to? Gledam, čebele napete, pri žrelu so bili znaki griže. Ugotovil sem, da je bilo teh znakov največ pri tistih sedmih družinah, ki so bili za rezervo v mediščih. Bilo jim je bolj toplo in so zato mnogo več použile in prišle zaradi tega zgodaj v krizo. Od takrat sem zasledoval skoro vsak dan razvoj bolezní. Povesil sem glavo, ker sem vedel, da sem »zaglavil«. Vsak dan sem čakal zaman juha. Iz poročil opazovalnih postaj tistega

leta lahko ugotovimo, da ga ni bilo. Zima je držala ves januar, februar in marec. Menda je bilo v februarju nekoliko solčnih dni, toda v Litiji, ki je za hribom, je sijalo solnce le malo časa. Tedaj sem videl vso svojo revščino. Tu pa tam se je kak panj trebil. Pri tem je brado vso pomazal. Ko sem pričel odpirati panj za panjem, sem našel znotraj vse mrtvo, vse satovje umazano. Do prvih dni aprila je že šlo vse k vragu.

Takrat sem pričel z delom iznova. Ostanke družin sem spravil v šest A.-Ž. panjev, ki pa niso mogli nikamor. Kupil sem takoj 24 kranjičev ter jih vtaknil v A.-Ž. panje, ki sem jih poprej z luгом spral in vzel iz njih satje.

Tu moram navesti še, kaj sem ugotovil pri sosednih čebelarjih. Kranjiči so bili tu pa tam grižavi. Da se pri njih ta bolezen ni pokazala tako zelo, sklepam iz tegale:

1. Niso bili, ko je padala mana, tako močni, da bi je nanosili mnogo.

2. Ker niso bili tako živalni, niso pričeli že konec decembra meseca z zaleganjem, kakor moji A.-Ž. panji.

3. Čebelnjaki s kranjiči stoje bolj proti solncu in so se čebele trebile ob ugodnih dneh.

Pri sosedu B., ki je znan čebelar, sem dognal tole:

Njegov čebelnjak ima bolj solčno lego. Spominjam se, da so se neko nedeljo v februarju njegove čebele trebile. Vse so pomazale po bradah in tudi deloma v panjih, a vendar ni bila pri njem tako huda griža. Ker je čebelnjak bolj na solncu, je mogel panje prej pregledati in jim pravčasno pomagati. S tem je rešil vsaj delno število panjev. Ugotovil je pa isti razlog za bolezen kot jaz.

Situacija pri čebelarju Peklarju (A.-Ž. panji): Ta je sate z mano vzel iz panjev in pital čebele s sladkorjem. Tu pa tam na panjih so bile posamezne pege od griže, rešil je pa vse.

Koprivnikarjev čebelnjak (A.-Ž. panji): K. je pital jeseni sladkor.

Lega čebelnjaka je topla. Čebele so zgodaj iztahnile reso. — Imel je zdrave čebele, ki so se lepo razvijale.

Čebelnjak g.g.: Mesarja - Humeka (A.-Ž. panji); Zazimila sta kot jaz. Čebelnjak z osovno lego. Izgubila sta vse na isti način kot jaz.

Gosp. Kosi popisuje v »Slov. Čebelarju« (l. 1924., str. 170) iste pojave. Ker se je takrat mnogo o noseči govorilo, si vsakdo lahko misli, da sem tudi jaz začel misliti nanjo. Zaradi tega sem, čeprav potrj, študiral vse pojave pri čebelah in končno izprevidel:

Griza zaradi slabe hrane, večja zaradi izredno neugodnega vremena v januarju, februarju in marcu mesecu.

V podkrepitev pravilnosti te diagnoze navajam razne okolnosti, ki so važne za presojo:

V onih (sedmih) panjih ali družinah, ki so prezimovale v mediščih, je bil ves med sama mana, oziroma sem potem tudi ugotovil pri medu, ki je ostal v satih. Te sate sem jeseni vzel iz medišč plemenjakov, ki so vanje nanosili samo mano. Zato se je pojavila griza najprej v takih panjih.

V satih, v katerih je bil med še potem, pa so čebele pomrle, sem ugotovil sam gost med, kakršna je pač mana, nagrizene pokrovce, mokrota po satih, ker je med vsrkaval vlago in se je voda cedila po satu iz celic, v katerih je bila zrnkasta, gosta brozga.

Mojemu bratu Antonu Žigonu v Rožni dolini so ostali vsi panji, ki sem mu jih jeseni prodal, živi. Bili so nekateri manj, nekateri bolj grizavi, a ne toliko, da se ne bi bili ohranili pri dobri moči. Razlog za to je že gori omenjeno dejstvo, da jeseni niso nabrali mane. Imeli so le pičlo zalogo in jih je bilo treba pitati. Dobili so grizo šele pozno, ko so se že lahko trebili. Zato tudi niso bili živalni in so pozno pričeli zalegati.

Moji panji, ki so bili močni, so nekateri kazali tale važni znak: Na levi strani n. pr. sem našel v marcu gnezda s pokrito za-

lego in z mrtvimi mladimi čebelami. Po velikosti zaleženega prostora sem sodil, da je matica pričela zalegati že koncem decembra meseca. Čebele so zaradi prehrane mladice uživale več medu, dobile grizo in pomrle trumoma. Ker gnezda niso mogle ogrevati, so ga zapustile ter se pomaknile za medom na zadnji konec satja. Celo to sem ugotovil v enem primeru, da so se preselile od leve spredaj na zadnjo stran zadaj ter so tam napravile novo gnezdo.

Pri kaplanu pri Sv. Križu sem našel v marcu mesecu krasne čebele v 12 A.-Ž. panjih. Vse so mirno počivale in so bile brez mrtvic. Ni čuda, saj so bile zazimljene skoraj na samem ajdovem medu.

Kakšen je bil trebež in kakšne mrtve čebele, je iz spomina težko reči. Vem le, da sem jih ogledoval, v mislih pa imel nosemo. Ker sem našel povsod enake pege od trebeža, občutil isti smrad in so bile vse bolne čebele enako nabrekle (jako zapečene), dalje, ker gosti celo zrnkasti trebež ni šel rad od njih, nisem niti več mislil na — nosemo.

Nadaljnji potek bolezni.

Odločil sem se, ker sem bil prepričan, da imam opravka z grizo, ki sem si jo sam zaslužil za kaznen, da naseлим v iste panje in na isto satje druge čebele. Pred vsem omenjam, da je bila leta 1924. paša pri nas revna in da so panji životarili. Od 24 kranjičev so rojili le trije. Iz A.-Ž. panjev sem pobral vse satje. Panje sem z dletom in luгом očistil. Vseh 500 satov sem z nožem očistil peg na satnikih. Bolj zablatene robove satja sem obrezal. — One sate, ki so bili najbolj onesnaženi, sem »kopal« v mlačni vodi ter jih posušil.

Ko sem vse to izvršil, je bilo v panjih in po satju še vedno dovolj znakov nesnaže. Zlasti na satju je bilo še mnogo sledov grize, ki so se le za silo posušili. Nadaljnje čiščenje sem hočeš nočeš morash prepustil čebelam.

Moji kranjiči, ki sem jih s panji vred vtaknil v A.-Ž. panje niso hoteli rojiti. Nameraval sem vsaditi prve roje v A.-Ž. panje, kranjiča pa prestaviti, da bi dobil na ta način dve družini, od teh eno z mlado matico. Kranjiča bi potem izrezal in združil. Kaj sem napravil? Odtrgal sem kranjičem dno, pregнал družino v plodišče A.-Ž. panju in takoj naložil kranjiča brez čebel v medišče nad matično rešetko. Na ta način sem brez rezanja preselil kranjiča v A.-Ž. panj. Do konca kostanjeve paše je bilo vse preseljeno.

Ker nisem prejšnja leta (1923) hotel ničesar tvegati — zaslužil bi bil lepe novce! — sem se sedaj ojunacil ter prepeljal vse čebele, 30 A.-Ž. panjev, v pašo na Dolenjsko. Tam so nabrale za zimo. Spomladi l. 1925. so se lepo razvile. Zaradi dežja je pa bila bolj revščina, toda za ajdovo pašo na Dolenjskem so bile moje čebele

prvovrstne, tako da so jih hodili gledat med pašo tudi drugi čebelarji. 30 A.-Ž. panjev je nabralo v ajdi vsega skupaj 600 kg medu. Tudi zame je ostalo nad 100 kg ajdovega medu.

L. 1925. spomladi nisem opazil niti ene grizave čebele razen v enem panju, ki je izgubil matico.

Leta 1925. je bila, kakor znano, tudi mana. V ajdovo pašo sem peljal 30 A.-Ž. panjev, doma pa pustil šest eksportnih (narejenih rojev). Dva od teh sta se za časa mane tako razvila, da sta je nanesla vse polno za zimo. Jeseni sem jima iz sredine gnezda vzel dva sata ter dal na njuno mesto dva z ajdovim medom. Ob južnem vremenu ob novem letu sem šel pogledat čebele, in glej ga spaka! Eksportna panja sta že izletavala. Čebele so prihajale iz panjev zelo nabrekle in pri žrelih so bili sledovi grize...

To in ono iz vzreje matic.

Jože Okorn — škofja Loka.

drugi in tretji številki lanskega »Čebelarja« je bil objavljen članek pod zgornjim naslovom. Povod sta mu bila poleg drugega v 5. številki lanskega »Čebelarja« objavljena članka č. g. H. Peternela »Kaj me je naučilo označevanje matic« ter č. g. p. Angelusa »Preleganje matic«.

Na ta članek je odgovoril g. A. v 6. številki, g. P. pa v 7. številki letošnjega »Čebelarja«.

V obeh odgovorih je več stvari, s katerimi se ali ne strinjam ali pa jih je treba izpopolniti in pojasniti. Zato mislim, da je prav in umestno, da se o tem važnem poglavju zopet nekoliko pomenimo.

V odgovoru č. g. p. A. »Še enkrat o preleganju matic« navaja pisatelj v obrambo svoje trditve kot odgovor na moje opazke: »Pretirana je trditev p. A., da en sam de-

zeven dan lahko kvarno vpliva na njeno rast (matične žerke«, poleg drugega tudi odstavek iz Lüfteneggerjeve knjige: »Die Grundlagen der Bienenzucht: »Ako je prvih šest dni matičnega razvoja vreme slabo, se zdi, da to neugodno vpliva na njen razvoj in nje poznejšo zmožnost. Čebelna družina postane zaradi slabega vremena slabo razpoložena, najbrž manj zalego pita, ker ne more nabrati raznih snovi, ki so potrebne za razvoj matične zalege. Baš to pa je morebiti vzrok, da v takih razmerah preležena matica ni prvovrstna. Taki izjemni primeri se kažejo, če opazujemo manj vredne preležene matice. Največkrat sem pa opazil take z odličnimi lastnostmi.*

To velja najbrž tudi za rojeve matice. Morebiti bi se iz tega vzroka dalo razla-

* Razprto tiskana važna odstavka sta v citatu g. A. izpuščena. Glej zgoraj imenovano knjigo, 1921, stran 177!

gati, da so nekatere matice iz istega panja mnogo boljše nego druge. Te matice vzgajajo, kakor znano, čebele drugo za drugo in niso vse hkrati žerke. Verjetno je, da je baš en dan — z ozirom na vreme — v šestdnevni dobi razvoja posebno odločilen in važen.»

Zadnji stavek navedenega besedila se v prevodu pravilno glasi: »Domnevam, da je baš glede na vreme v kratki šestdnevni dobi porajanja baš posebno odločilen in važen.« — Lüftenegger torej ne trdi, da je vsak, kakor tudi ne en sam deževen dan škodljiv, ampak da je en dan, ne pove pa kateri, v tej dobi zelo važen.

Iz besedila iz Lüfteneggerjeve knjige lahko vsakdo razvidi, da ni v nikakem nasprotju z mojo trditvijo, nasprotno jo on docela potrjuje. Saj pravi: »V pretežni večini primerov sem pa opazil take (namreč preležene matice) z odličnimi lastnostmi,« čeprav istočasno govori o slabem vremenu!

O tem se lahko vedno overimo v praksi, zlasti še, če obenem vpoštevamo tudi ekonomsko življenje čebelne družine. Praksa pa je merodajna za vsakega čebelarja!

Izjema ni pravilo, pač pa ima skoro vsako pravilo izjeme, in tako je tudi pri tej reči. To nam kaj lepo izpričuje tudi narodni pregovor: »Skoraj v vsakem gnezdu (hiši) je kaka kukavica!«

Proučevanje izjemnih primerov je pa zelo težko, posebno glede na podedovanje, ki je odločilnejše in bolj važno nego hrana, ki je kljub vsemu le podrejenega pomena.

Dengovo besedilo se nanaša na vzrejo matič sploh. »En sam postni dan« je mišljen za trajno slabo vreme, v doslovnem pomenu besede, ako čebelar opusti pitanje panja, v katerem vzreja matice. To je iz citiranega odstavka v odgovoru g. A. jasno razvidno.

Čudim se g. A., da se mu moje pisanje: »ker vemo, kaka obilica hrane je v panju tik pred rojenjem,« zdi nerazumljivo. V

prejšnjem članku (glej str. 23, prvi odstavek letošnjega »Čebelarja«) sem vendar jasno povedal, kdaj panji najraje prelegajo, kdaj pa rojijo. Zato upravičeno upam, da mi bo g. A. le verjel, da ločim rojenje od preleganja.

Praksa nam dokazuje, da večina panjev prelega matice, odnosno roji v drugi polovici maja in junija meseca. Redkejšje je preleganje v aprilu in avgustu mesecu. To pa velja le za dobro urejena in oskrbovana čebelarstva, kjer čebelarijo z močnimi družinami in s prvovrstnim plemenom. Preleganje v aprilu in avgustu mesecu je ob tujakajšnjih pašnih razmerah večinoma znak slabega in površnega čebelarja, ker ne skrbi dovolj za obnovo matic, bodisi v jeseni pri zazimljenju, bodisi v poletju, v dobi rojenja. Iz vsega tega je torej dovolj razvidno, da se vrši v normalnih razmerah preleganje in rojenje v istem časovnem razdobju.

Obojič pa ima važno vlogo paša, vendar mora biti vselej dovolj hrane (mlečka) na razpolago. Kdaj pa zastavi panj matičnike? Ob srednji paši, pri preleganju pa ob dobri paši, ko so panji na višku razvoja, torej natrpani z živaljo. Satje je skoro do zadnje razpoložljive celice zaleženo, v panju pa je polno mladih, sitih čebel za dojenje žerk na razpolago. Ali ni to obilica hrane? — O preobilici medu v panju pa pri obravnavanju tega vprašanja nisem nikjer govoril, z izjemo takrat, ko sem na podlagi praktičnih izkušenj trdil, da ob dobri paši panji najraji prelegajo, ker takrat ni časa za rojenje. Dejstvo je, da panj »brez medu« ne bo ne rojil, še manj pa prelegel!

Glede na vse to sem na podlagi praktičnih izkušenj — pa naj pišejo nekatere knjige in listi, kar hočejo — prepričan, da en deževen dan v teh okolnostih ne more kvarno vplivati na razvoj matične žerke, kot to misli g. A. Če bi bilo res tako, potem ne vem, kaj bi bilo v teku stoletij z našo čebelo, posebno še, če vpoštevamo naše podnebne razmere. Koliko tednov

smo pa v maju in juniju mesecu brez dežja? Če je vreme v našem zmislu lepo, dežuje vsak teden najmanj po en cel dan, večinoma pa imamo vsak teden po več deževnih dni.

Naravnost iznenadila so me pa naslednja izvajanja g. A.: »Nista pa vedno starost in onemoglost matice vzrok, da čebele preležajo. To se zgodi včasih tudi tedaj, ko je matica še dobra in rodovitna. Ako nastane stalno slabo vreme, se zbudi v čebelah bojazen, da jim ne poide vsa zaloge medu in da ne nastopi glad, ako bo v panju vedno več zalege in mladih čebel. Tedaj se ne lotijo samo zalege in jo pomečejo iz panja, temveč napadejo tudi matico, jo oklenejo in zaduše. Nato pa si vzgoje novo. Preleganja v takih časih in razmerah si ne moremo drugače razlagati...« — Iznenaden nisem bil samo zaradi tega, ker je g. A. iz celote iztrgal le posamezne stavke in vsakega zase po svoje obdelal, ampak tudi zato, ker primera ni obravnaval tako, kot bi bilo to na mestu!

Že zadnjič sem poudarjal, da se mi zdi to popolnoma nemogoče. V dvajsetih letih čebelarstva prakse in to ne baš pri majhnem številu panjev v vseh mogočih situacijah, tega niti enkrat nisem ne videl in ne dožgal. Mogoč bi bil tak slučaj le v panju

z zelo staro ali pa slabo matico ob prav pičli paši, pa še takrat bi bil uspeh povsem drugačen, nego je tu omenjeno. Naravni pojav je v slabo založenem panju v slabih pašnih razmerah redno tak, kot sem ga opisal za te primere v zadnjem članku. Bolj jasnega dokaza, kot je bil navedeni (glej stran 38. in 39.) v praksi sploh ne poznamo. V podrobnosti g. A. se ne bom spuščal, pač pa imam tale nasvet:

Spomladi, zlasti še če bomo imeli v aprilu dolgotrajno deževje, se bo tu in tam marsikateremu čebelarju žalibog pripetilo, da mu bo padel slabo založen panj za lakoto. Pregleda naj takega mrliča, pa bo našel v satju poleg iztrgane in izpite zalege tudi jajčeca, seveda ne tisoč ali več, nekaj pa zanesljivo!

Če bi bilo res, kar trdi g. A., da čebele iz bojazni, da ne bi bilo pomanjkanja, preležajo matico i. dr., potem bi gotovo napredni čebelarji stremili za tem, da vzrejo matic usmerijo v dosego tega cilja. To bi bilo zelo idealno, ker bi potem lahko le jemali med, ne bilo bi pa treba ob slabi paši skrbeti za prehrano čebel, ker bi si same na zgoraj omenjeni način vsaj za neko dobo vse potrebno uredile. Čebelarstvo bi bilo potem res ne samo najidealnejša, ampak tudi najpridobitnejša kmetijska panoga. (Dalje prih.)

Kakšne plesje plešejo naše čebele.

P. Angelus.

Kaj ne, čudno je to vprašanje? Da čebele plešejo, o tem je prepričan vsak čebelar. Prašenje mladice, vrvenje in rajanje roja je resnično podobno plesu. Treba je samo določiti, kake vrste je ta ples. Slovenske čebele plešejo najbrž polko, hrvaške pa so bolj napredne in plešejo moderne plesje, ki so večinoma posnemanje neokusnega in divjega skakanja zamorcev. To sedanjemu

svetu tako ugaja, da jih je začel posnemati. Ti plesi imajo več imen. Enemu pravijo »Charleston« in tega plešejo čebele na Hrvaškem. Rekli boste: »Ta je bosa!« Pa že mora biti resnica, vsaj nas hoče o tem prepričati zelo razširjen hrvaški list, ki je nedavno objavil tale članek

»Cherleston medju pčelama«, ki se v prevodu glasi: Narava je krasno uredila ljubavno življenje med čebelami in cvetjem. Cvet se mora zahvaliti obisku čebel za plojenje, čebela pa je tudi popolnoma odvisna od cveta, z njim živi ali

pa propade. V stanovitnosti čebele tiči skrivnost oplojenja. Na svojih izletih obiskuje vedno samo cvete ene vrste, prenaša obnožino od rastline do rastline in jih tako oplojuje. Ako jo pri prvem izletu omami cvet češnje, bo potem obiskavala samo češnjevo cvetje za vse druge, še tako lepo pisane in še tako lepo dišeče cvetke se ne bo menila in tudi v svojem domu bo »vabila« sestre samo na češnjo.

V novejšem času so napravili zelo zanimive poizkuse. Opazovali so prve čebele, ki so se pojavile na mladem češnjevem cvetju. Posute s finim cvetnim praškom se vračajo v svoj dom, odlože sladko breme, potem pa ne izlete vnovič na pašo, temveč prično neko nenavadno igro: plešejo v ritmičnih kretanjah, se vrste v polkrogu in proizvajajo nekak cirkus. Pri plesu jih posnema četa drugih čebel in šele potem zapuste panj ter naglo odlete na mesto svojega dela, k razcveli češnji. Nove čete čebel hite za njimi kakor očarane. Močni vonj češnjevega cveta ne more biti vzrok temu obisku, ker je drevo oddaljeno 500 metrov. Vzrok mora biti le oni čudni način »vabila« ali izpodbujanja: ples... Baš tako čudovito je, da plesi prestanejo, ko je doseglo število čebel množino cvetov. Zato ni treba novih delavk.

Tako deluje narava na čudovit način v službi za obdrževanje vrst.«

To je vse lepo povedano, ali s tem pač še ni rešeno vprašanje, kaj vabi čebele iz panja na pašo? Ni potrebno, da bi pripoznali veselje do plesa kot glavni razlog izletavanja, marveč bo vzrok najbrž vonj cvetnega prahu in nektarja, šum čebeljega leta in njih razgovor s krili in tipalnicami. Izkušen čebelar dobro pozna po glasu izletajočih in vračajočih se čebel, kakšna je paša. Razno njih kretanje s telesom, gibanje s krili, miganje s tipalkami so gotovo neke vrste razgovora teh živalc. Vedenje čebel je bržkone vsak čebelar že opazoval, čeprav si ni vedel teh pojavov prav razložiti. Pogostokrat vidimo, kako se nekatere čebele čudno vedejo, stresajo život,

mahajo s krili, se med seboj s tipalnicami božajo in križajo, pobešajo ali privzdigujejo tipalnice. Prav živahno je to kretanje, ako panju matico odvezamemo. Najkasneje v eni uri ve vsa družina, da je izgubila matico. Začno nemirno begati, stikati glavice, križati in dotikati se s tipalnicami, potem pa žalostno in zategnjeno brenče.

Resnično je, da vladata v prirodi prečudno lep red in smotrenost, da je ena stvar odvisna od druge, da ima vsaka svoj namen in svojo nalogo. Čebela je odvisna od cveta, ta pa od čebele; drug brez drugega ne bi mogla obstati. To je izrazil slavni nemški pesnik Goethe v lepih kitici, ki bi se slovenski glasila:

Že zgodaj priklil je zvonček bel
in z nežnim cvetom se ljubko odel.
Čebelica pride in se posladka,
saj drug sta za drugega ustvarjena.

Modri Stvarnik je dal čebeli nagon, da na svojem poletu obiskuje le cvete ene vrste in s tem mnogo pripomaga k oploditvi cvetov. Ko bi čebele nabirale obnožino kar vse križem, zdaj na enem, zdaj na drugem cvetu raznih rastlin, bi narodnemu gospodarstvu malo koristile. Ker pa s prenašanjem cvetnega prahu od enega cveta na pestič drugega iste vrste, izvrše oploditev cveta s tujim cvetnim prahom, zato so tako koristne v narodnem gospodarstvu.

Med in cvetni prah, katera čebela nabira, imata svoj duh, včasih tako močan, da ga več metrov od čebelnjaka že zaduhamo, n. pr. ob ajdovi in kostanjevi paši. Ta duh najbrž zbudi v čebelah nagon za nabiranje, da hite iz panja na pašo.

Ako kdo vé, kaj boljšega, naj nam pove: »Kdo po cvetu kaže pot bučeli?« — (Vilhar.)

Tabele k članku »Opazovalne postaje« na str. 10 priobčimo v p r i h o d n j i š t e v i l k i.

Opazovalne postaje.

Poročilo o opazovalnih postajah za leto 1926./27.

Jos. Verbič v Ljubljani.

Da presodi trgovec, obrtnik in sploh vsak podjetnik, ali dela za dobiček ali v izgubo, in ali je vredno, da se ukvarja in troši denar za podjetje, ne zadostuje, da primerja dobiček in izgubo posameznih tednov ali mesecev, temveč mora presoditi daljšo dobo svojega dela. Baš to velja tudi za čebelarje. Izkazi, ki jih objavljajo opazovalne postaje mesečno, nikakor ne kažejo jasne slike o resničnem uspehu njih truda, ker je število brezplodnih, izgubo provzročujočih mesecev znatno večje nego dobičkonosnih. Za primer naj bodo postaje na Javorniku, v Novem mestu in v Vržeju, ki so imele v tem letu le dva, postaje v Ljubljani in v Ptujju pa le tri mesece, v katerih so čebele več nabrale, nego pa porabile. Ako od prirastkov teže v tem času odbijemo izgube vseh ostalih mesecev, zaznamo šele, kako se nam oponaša čebelarstvo, primerjamo in preračunavamo pa najlaže, ako imamo podatke enega leta zbrane skupaj na eni poli pred očmi.

Nekaj sličnega je potrebno za razne ukrepe in njih posledice v različnih dobah. Ako sem jeseni čebele nakrmil s sladkorjem, spomladi pa vidim, da so dobro prezimile, bom iz tega težje napravil primeren sklep, nego če si obe dejstvi predočim eno poleg drugega. Pregled daljše dobe je torej vsekakor potreben.

Inozemska čebelarska društva objavljajo v strokovnih listih obširna letna poročila o opazovalnih postajah. »Slov. Čebelar« dosedaj takih poročil ni prinašal, in sicer iz dvojnih vzrokov. Večina opazovalcev (voditeljev postaj) do zadnjega ni mogla redno pošiljati svojih prispevkov in glavni poročevalec je bil veliko preveč zaposlen, da bi posameznike pismeno navajal, zahteval od njih poročila itd. Glavni poročevalec se je zavedal tega nedostatka in urednikom redno leto za leto odpo-

vedaval svojo poročevalsko službo, a ni bil razrešen.

Razmere so se izpremenile na bolje. Videti znak tega je pričujoče prvo letno poročilo. Upam, da bo od sedaj vsako leto objavljeno, čeprav ne v tem obsegu in tej obliki.

Pri letnem poročilu smo uporabili podatke 17 postaj, dasi jih imamo več. Izpuščene so one, ki so poslale zelo pomanjkljive podatke ali pa sploh nobenih. Nekatere jih niso mogle, ker so bile šele v tekočem letu ustanovljene in so imele še premalo časa za vse potrebne priprave.

Čebelarsko leto ima dve dobi: dobo počitka ali zimsko dobo in delavno ali polletno dobo. Vsaka zase je šestmesečna enota, ki je ne kaže presekavati. Ker se nobena ne pričinja z začetkom koledarskega leta, zato tudi čebelarji ne štejejo poslovnih let od 1. januarja. Mnogi so mnenja, da je najprimernejše, ako začnemo čebelarsko leto s pričetkom zimskega počitka, ki se često začne že oktobra meseca. Konec leta pa naj bo zadnje dni septembra meseca, ko mine vsako upanje, da bi nam dale čebele tisto leto še kako neposredno korist. Po tem načelu se ravna tudi naše poročilo.

Prvi zimski mesec, t. j. oktober 1926. l., nikakor ni bil čas čebelnega miru. Čebele so večkrat še prav živahno izletavale in donašale obnožino. Imeli smo 9 do 25 letnih dni. Bila je takrat najlepša prilika, da smo mogli dati potrebno zalogo zimskega živeža, ako tega že prej nismo izvršili. Malo je bilo panjev, ki so jo sami nabrali. Precejšnje število čebelarjev jo je moralo izpopolniti z raztopljenim sladkorjem.

Čebele so se umirile z novembrom. Nekatere že od prvega, druge pa šele od zadnjega dne niso za daljšo dobo zapustile panja. Počivale so različno dolgo. Povsod ves december, večinoma pa tudi januarja

meseca. V februarju pa je bilo že do 12 dni, ko so pokazale, da so žive in da so začele že z zaleganjem. V Škofji Loki, na Rovih, v Ptuju in še drugod pa so že v prvem koledarskem mesecu za kratek čas prekinile svoje enolično stanje. Najmanj časa so praznovale zimski mir v Vržeju, t. j. 40 dni, najdalj pa visoko pri Sv. Gregorju, t. j. 104 dni.

Čebele so prezimovale jako dobro. Povsod so ostale zdrave in zelo malo mrtvih smo našli pri pomladanski reviziji na dnu panja. Izkazalo se je, kar je sicer že znano, da je sladkor prav dobra zimska hrana.

Kakor je razvidno iz razpredelnice I, so v zimski dobi, t. j. od oktobra do konca marca meseca porabile jako malo hrane. Opazovani panj je porabil najmanj, to je: 2.90 kg v Hrastniku, največ pa v Vržeju, in sicer 8.65 kg. Smrt zaradi lakote jih nikakor ni pokosila toliko kakor druga leta. Javljeni so bili le poedini taki dogodki.

Neznatna poraba se ne ujema z navodili, ki jih dajemo čebelarjem, namreč da naj tehta zimska zaloga vsaj 10 kg. Nesoglasje je le slučajno. Pri presoji moramo vpoštovati, da panji zaradi slabe poletne in jesenske paše niso prišli posebno močni v zimo. Zima je bila zelo mila. Povprečna toplina zraka se je gibala v najmrzlejšem letnem času, t. j. decembru, med -2 in $+4.6^{\circ}$ C, v januarju med -2.5 in $+4.1^{\circ}$ C, v februarju pa med -4.2 in $+2.1^{\circ}$ C. Nadalje je v našem poročilu navedena poraba za čas od 1. oktobra do zadnjega marca. Zimska zaloga pa mora zadostovati še za april. Takrat je navadno najslabše vreme in čebele ne morejo nabrati ničesar, dasi so v tem mesecu zaradi obile zalege najbolj potrebne živeža. Navedene množine porabe torej nikakor ne kaže smatrati za merilo — ali pa je treba stati od februarja dalje na stalni straži.

Prve mesece preteklega leta so bile vremenske razmere tako ugodne, da so čebele vseh opazovalnih postaj že v zgodnji pomladi med 27. februarjem in 5. marcem

prinašale prvo obnožino. Prve pa so bile ptujske, ki so se vrnile s paše s pobarvanimi hlačicami že 12. februarja.

V marcu, posebno pa v aprilu mesecu je bilo ponekod raznovrstnega cvetja v tolikem izobilju, da so zabeležile postaje znaten čisti donos. Rova so izkazala v aprilu 400, Hrastnik pa 404 dkg. Dve postaji (na Rovih in v Št. Vidu) sta javili v tem mesecu najboljši donosni dan vsega leta. Bile so pa tudi izjeme. Kjer niso imeli zgodnje pomladanske paše, so morali pitati, da so se izognili pogrebom.

Tudi začetek maja meseca je bil zelo lep. Sadno drevje po nižavah je srečno odcveto. Čebelarji smo že imeli najboljše upanje, da nam bo sv. Ambrož po dolgem času zopet enkrat naklonjen. Pa so nastopili sredi maja meseca ledeni možje s trdim protestom. Posmodili so rastlinje, ki ni še cvetelo: robinijo (akacijo), razno medeče grmičevje, posebno pa travniške cvetlice, ki nudijo čebelam na mnogih krajih najizdatnejšo pašo. Majnikova slana je medenje travnikov vsaj za mesec dni uštavila.

V srečo je v juniju medila smreka, ki je dala po višjih legah še precej medu. Konec julija meseca je tudi njena sestra jelka pričela izločati nektar, a žal le nekoliko dni. Z veliko večjo stanovitnostjo se je odlikovala otava. Zelo zadovoljni smo bili tudi z raznimi deteljami, ki so dokončale poletno pašo.

Prav isto moramo reči o ajdi. Razvila se je, cvetla in medila ob najugodnejših pogojih. Bera na njej je bila prav povoljna, mogla bi pa biti tudi boljša. Na Dolenjskem je ajdo nekoliko zadrževala suša.

Letino za svoj okoliš je večina poročevalcev označila kot srednje dobro, Ljubljana, Hrastnik in Sp. Ložnica pa za slabo. Letino predočujejo podatki v razpredelnici III, ki kažejo, koliko čistih kilogramov je nanesel opazovani panj od aprila do konca septembra.

Nepoučen pregledovalec pa ne sme misliti, da smemo opazovancu ali pa celo vsakemu drugemu panju sosedu tudi to-

liko odvzeti in da je to čisti dobiček. V odstavku o zimski porabi omenjeno količino je treba pustiti čebelam v panjih za porabo.

Med smo točili po enkrat. Po dvakrat so ga točili večinoma tam, kjer niso hoteli, da bi različni med mešali. Kdor je poletni in jesenski med točil skupaj, ni imel nikake škode. Ajdovec je izgubil nekaj ostrosti in tudi sicer mnogo pridobil dobrote. Posebno okusna je postala zmes deljnjega in ajdovega medu.

Letošnji med je bil temne barve. Vplivala sta nanj gozd in ajda. Svetlega medu je bilo zelo malo. Med, ki je bil nabran v zgodnji pomladi, so večinoma porabile čebele, akacijevega in travniškega pa ni bilo.

Kljub temni barvi so čebelarji med še dosti dobro zvedli. Razvajenim kupcem, ki zahtevajo le svetlo blago, je treba pojasniti, da ima temni med v sebi več rudninskih in zdravilnih snovi, pa bodo drugačnih nazorov. Glavno je, da je med pristen, zrel in dobro očiščen.

Čebelarji so vse storili, da bi se kolikor mogoče temeljito okoristili z nektarjevimi viri in povečali dohodke. Glavna opravila v to smer so bila: prestavljanje, izmenjava matic in prevažanje.

V drugi polovici aprila so že nekateri odprli medišča in nastavili prazno satje. Ves mesec maj so prestavljali zaleženo satje iz plodišč v medišča in zamenjali s praznimi. Redki so bili, ki so izvršili samo prvo, aprilsko operacijo, zelo mnogi pa samo drugo. Nekoliko naših poročevalcev je združilo obe opravili v presledku nekolikih dni.

Velika večina čebelarjev je prestavljala po dve tretjini zaleženih satov, nekateri pa samo po tri ali štiri. Rojenja bi s takim ravnanjem toliko ne omejili kakor s prestavljanjem vseh satov z znano izjemo.

Donosu medu letos prestavljanje manjšega števila satov ni škodovalo, ker je vremenska nezgoda sredi maja rojenje izdatno ovirala. Vrh tega so pri nas roji še vedno dobro došli.

Za rojenje so postali panji godni maja meseca. Takrat so prvi roji zapuščali svoja stara bivališča. Le v krajih z mrzlejšo lego, kakor je Javornik na Gorenjskem, so se nekoliko zakasnilo.

Rojenje ni bilo potrebno le zaradi obljudenja novih panjev, ampak tudi za obnovo matic v A.-Ž. panjih. Čebelarji so si preskrbeli mlade matice na več načinov. Eni so pustili, da je panj rojil, drugi so odstranili matice in pustili, da si je panj sam izpodredil drugo, tretji so panjem vzeli matice in jim dali mlado zalego v satju iz najboljših panjev, da so si iz nje izpodredili novo matico ali pa so jim dali godne matičnike. Bilo je pa tudi več takih, ki so prepustili čebelam samim, da so si po potrebi preogle matice. Zadnji način nikakor ni priporočen, ker se čebele ne odločijo za izmenjavo matice šele takrat, kadar začne stara pešati, in tudi ne vselej o primernem letnem času. Tudi drugi način je zelo slab, a veliki čebelarji ga kljub temu radi izvajajo. Zdi se, da naši ljudje ne posvečajo dovolj pozornosti vzreji mladih matic.

Mnogo truda, stroškov in slabe volje provzroča prevažanje čebel v pašo. Pravi čebelar pa pozna koristi, ki jih ima od tega, in se ne straši nobenih zaprek. V tem letu je marsikdo prestavil čebele po enkrat. Več čebelarjev jih je selilo po dvakrat, nekateri pa celo po trikrat ali štirikrat. Doma so ostali le oni, ki jim nedostaja časa, ki prebivajo v težko dostopnih krajih ali pa ki se bojijo tujih čebelarjev in krajev.

Najobičajnejši je prevoz v ajdo. Znano je, da nudi ta rastlina, če je v neposredni bližini čebel, če jo je zadosti, vreme pa količkaj ugodno, dobri družini najmanj zimsko zalogo. Prepričani smo, da bodo po ureditvi pašnih pravic začeli izrabljati to ugodnost tudi oni čebelarji, ki prezimujejo čebele še vedno na sladkorju.

V tem letu so prvič čebelarji poskušali spraviti večje število panjev na bogato ptujsko polje. Domačini so se upirali dovozu z vsemi sredstvi, še celo »gniloba«¹ je

morala priti na pomoč. Bilo je veliko strahu in razburjenja na obeh straneh. Pa vse se je srečno izšlo, vsem se je oponeslo. Pritožb ni prijavil nihče.

Kakor kaže razpredelnica III, so čebelarji na tujih ajdovih pasiščih še precej dobro opravili, mnogi pa prav dobro. Popolnoma brezuspešen pa je bil spomladanski prevoz. Če bi bili čebelarji vedeli, da bo v maju mesecu padla slana, bi bili pustili čebele doma.

Poleg mraza in drugih splošnih vremenskih pojavov smo imeli še nekatere druge ovire, ki so slabo vplivale na uspešno čebelarjenje. Vse so bolj krajevnega pomena, n. pr.: preveč čebel, prevetrovna lega, premalo travnikov, preveč hmelja, suša itd. Načini, kako bi se mogli nekateri izmed njih omiliti, so znani. — Ropanja ni bilo. — Zoper gnilobo, ki je že precej časa stalen gost po vzhodnih delih Slovenije, se je pričelo odločno delati.

Uporabljali so čebelarji panje različnih, deloma že starih, deloma novejših sestavov. Mnogoličnost pa zdavnaj ni tako velika kakor v drugih državah z naprednim čebelarstvom. To si štejemo v čast. Povsod

najdeš A.-Ž. panje v manjšem ali večjem številu, v mnogih krajih ljubljanske oblasti pa samo te. Pridobili so si naklonjenost čebelarjev in ne bo jih kmalu kak novinec izpodrinil. Panjev starega sestava imajo le zato, ker so predobri za drva in ker novi precej stanejo.

Poleg poročevalcev, ki so naštetih v zadnjem oddelku III. razpredelnice, so po svojih močeh pošiljali podatke gg. Janko Ramovž za Dobravo-Vintgar, Julij Majer za Dob, Val. Košmrl za Vrhniko, Ivan Kočevar za Valpčo vas, Janez Rudolf za Orehovo vas, Jak. Gradišnik za Sv. Duh in I. Ribič za Cezanjevce.

Junija meseca je ukinil postajo g. Gustav Kordon v Spod. Logatcu. To zelo obžalujemo. Vsem imenovanim opazovalcem izrekamo za požrtvovalno in vztrajno delo iskreno zahvalo.

Vseh opazovalnih postaj je bilo konec leta 24. Želeli bi jih še nekaj v dolnjem Posavju in ob naši vzhodni in severno-vzhodni meji. Kdor ima veselje in potrebno vztrajnost, naj se oglasi.

Končujem poročilo z željo, da bi bilo l. 1928. vsaj tako dobro, kakor je bilo l. 1927.

Društvene vesti.

Seja širšega odbora dne 6. oktobra 1927.

Navzočni gg.: prošt Kalan, Arko, Arrigler, Jurančič, Kunaver, Mesar, Okorn, Peterlin, Šmajdek, p. T. Tavčar, Verbič Ivo, Verbič Josip.

1. Volitev tajnika. Za tajnika in upravnika je bil izvoljen dosedanji tajnik, ki je pa izjavil, da sprejme to mesto le začasno, najdalje do prihodnjega občnega zbora. Prosil je, naj se mu določi namestnik. Za namestnika je bil nato izvoljen g. Ivo Verbič.

2. Volitev blagajnika. Za blagajnika in vodjo blagovnega oddelka je bil ponovno izvoljen g. ravnatelj Mesar. Izvolitev je sprejel pod pogojem, da izvoli odbor odsek, ki bo določal kakovost, nabavno ceno in množino blaga, ki naj ga blagovni oddelek naroči, obenem pa določal prodajno ceno za posamezno orodje, ki ga ima blagovni oddelek v zalogi.

3. Upravni oddelek. Tajnik je poročal o tekočih poslih ter o nalogah, ki nujno

čakajo rešitve: razdelitev pasišč, ureditev kupčije z medom (kontrola), reklama za povečanje konzuma medu, naredba o zatiranju čebelnih bolezni itd.

Ker teh reči ne moremo v podrobnostih razpravljati pri odborovih sejah, je tajnik predlagal, naj se izvoli poseben odbor, ki bo proučeval vse to, nato pa stavljal odboru predloge v odločitev.

V ta odbor so bili izvoljeni gg.: Arko, Kunaver, Okorn, Strgar, Verbič Ivo, Verbič Josip. Za pojasnila in sodelovanje v pravnih zadevah se naprosita za sodelovanje gg. sodna svetnika Modic in Žigon.

Nato smo razpravljali o finančnem stanju društva ter razmotrivali, kako bi se znižali izdatki upravnega oddelka. Stavili so se razni predlogi, katere smo pa po vsestranskem razmišljanju odklonili in sklenili, naj list tudi v bodoče izhaja v dosedanji obliki in dosedanjem obsegu.

Določili smo naslednje nagrade in potnine: Uredniku 6000 Din, tajniku in upravniku

4000 Din letne nagrade. Sotrudniki »Čebelarja« dobe po 50 par, odnosno 25 par od vrste v koloni, po strokovni vrednosti člankov.

Dnevnicca odbornikom, ki stanujejo izven Ljubljane, se je določila na 50 Din, zvišana pa na 100 Din za odbornike, ki bivajo oddaljeno od železnice. Povrnejo se jim tudi stroški za vožnjo 3. razreda. Zvišano dnevnicco sme priznati odbor le v izjemnih primerih.

Nagrada za predavanja, ki jih prireja društvo, znaša 100 Din, za celodnevni tečaj pa 200 Din in vožnja 3. razreda. Dnevnicca 75 Din se je določila za oddaljene kraje, kjer ni mogoče izvršiti potovanja in prireditve v enem dnevu.

4. Blagovni oddelek. V odbor za blagovni oddelek so bili izvoljeni gg.: Arko, Bukovec, Kunaver, Verbič Ivo. Sklenili smo, da se mora voditi blagovna knjiga.

Predloge glede izpopolnitve delavnice za satnice smo prepustili odboru za blagovni oddelek v poslovanje in izvršitev.

Sklenili smo, naj blagovni oddelek kupuje voščine in iz njih kuha vosek. Podrobnosti naj izvede odbor.

5. Slučajnosti. Zvezi čebelarških podružnic za Mariborsko oblast naj g. blagajnik izplača znesek 2828 Din za prirejanje tečajev in predavanj. Ta znesek se sme porabiti samo v ta namen. O uporabi mora »Zveza« predložiti osrednjemu odboru obračun.

»Slov. Čebelar« naj ne objavlja samo slik naših čebelnjakov, ampak tudi druge slike in risbe. Čimprej naj objavi načrt in opis Pavlinove stiskalnice.

»Čebelarskemu muzeju« smo dovolili za dobo do 1. aprila 1928 kredit v znesku 1000 dinarjev.

Naročita se lista »Schweizerische Bienenzeitung« in »Deutsche ill. Bienenzeitung« ter Zandrova knjiga »Der Honig«.

Za urednikovo korespondenco se dovoli stalna zaloga v znesku 100 Din proti obračunu. Jože Okorn, tajnik.

Vesti iz podružnic.

Podružnica Ruše-Selnica bo imela redni občni zbor na dan sv. Treh kraljev dne 6. januarja 1928, ob pol 10 dopoldne pri Osvaldu v Rušah. Po običajnem sporedu bomo pobirali članarino za l. 1928. Malokje je bilo letošnje čebelarsko leto tako blagoslovljeno kakor pri nas na Pohorju; s strdjo mnogi niti ne vedo kam. Takšna dobra leta pa imajo različne slabe posledice za panje v naslednjem letu. O tem se moramo že sedaj poučiti. Čebele po večini prezimujejo na smrekovi strdi. Nekateri čebelarji pričakujejo grize itd. O vsem tem bomo temeljito razpravljali na občnem zboru. Zato, člani, pridite vsi in pripeljite s seboj tudi čebelarje nečlane. Učimo se pri čebelicah zadružnega življenja, drugače čebelarji — nismo! — Bog, Stani, predsednik.

Podružnica za Krtino in okolico bo imela redni občni zbor dne 6. januarja 1928. l. ob 2 popoldne pri podružničnem predsedniku g. Sokliču. Spored je običajen. Po občnem zboru bo zanimivo predavanje našega tajnika g. Majerja. Čebelarji člani, pripeljite nečlane, posebno mlajše, ker v naraščaju je blagor vsakega društva. — J. M.

Podružnica v Kranju bo imela redni občni zbor dne 6. januarja t. l. ob 2 popoldne v gostilni g. Ručigaja v Kranju. — Predsednik.

Podružnica za Celje in okolico. Občni zbor se bo vršil v nedeljo, dne 8. prosinca 1928 (ne 7. kakor je bilo v zadnjem »Slov. Čebelarju« pomotoma naznajeno) v klubovi sobi v hotelu »Evropa« v Celju z običajnim sporedom. Na to zborovanje vabimo še posebno one čebelarje, ki še niso člani naše podružnice. — Močan.

Podružnica na Vrhniki vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo na sv. Tri kralje, t. j. dne 6. januarja 1928 ob 3 popoldne v gostilni pri Turšiču na Vrhniki. — Odbor.

Podružnica v Zagorju ob Savi vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo dne 6. januarja t. l. ob 2 popoldne pri g. Ašiču na Lokah. Dnevni red običajen. Predava g. Okorn. — Kolenc.

Podružnica za Ormož in okolico bo imela svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v prostorih okrajnega zastopa v Ormožu dne 6. januarja 1928 po prvi službi božji. Ker se je občni zbor precej zakasnil, naj se ga člani gotovo udeleže, da se pobere udnina za l. 1928. — Odbor.

Tujska podružnica bo imela redni letni občni zbor dne 1. januarja 1928 v mestni deški osnovni šoli v Ptujju. Dnevni red: Volitev novega odbora. Poročilo o delovanju v preteklem letu. Slučajnosti. Na zboru bomo razpravljali važne zadeve, zlasti o zatiranju čebelnih kužnih bolezni in ureditvi dovoza čebel v ajdovo pašo. Vabimo vse člane, da se zbora zanesljivo udeleže ter privedejo sabo tudi čebelarje, ki še niso člani. — Odbor.

»Podružnica za Ljubljano in okolico«. Za člane so priložene položnice. Odbor prosi člane, da jih vsaj do 20. januarja porabijo, sicer se jim list ne bo redno dopošiljal.

Podružnica v št. Jurju ob j. ž. bo imela občni zbor dne 6. januarja 1928. l. ob 9. uri v ljudski šoli v št. Jurju. Na dnevnem redu je: Poročilo odbora, volitev odbora in predavanje.

Drobiž.

Av gust Bukovec.

Umrila je nenadoma v torek, dne 20. dec., gdč. Marija Gorenc, ekspeditorica »Slov. Čebelarja«, ki je z vso vestnostjo opravljala porverjeno ji nalogo. N. v m. p!

Raztresena zalega ni vselej slabo izpričevalo za kakovost matice. Kadar je paša posebno dobra, zlasti na obnožini in če takrat čebelam primanjkuje prostora, zanesejo vsako

celico sproti z medom in obnožino. Ob ko-
stanjevi paši nanašajo obnožino celo v me-
dišče in je po dnu panja mnogo kepic tega
blaga, ki so si ga čebele osmukale z nožic
pri plezanju skozi rešetko. Na takih satih,
kjer se mlade čebele baš polegajo, se čez 10
do 12 dni kaže čudna slika: zalega vsa raz-
tresena, vmes pa z medom in obnožino za-
nesene celice. Toda če pregledamo tak panj
čez nekoliko tednov, vidimo, da so čebele
gnezdo medtem zopet uredile. Zalega je
povsod v lepih strnjenih plasteh. Med med
zalego so čebele drugam prenesle, obnožino
pa porabile za zarod. Tedaj spozna čebelar,
kako zelo bi se bil prenačil, ko bi bil ma-
ticio zaradi raztresene zalege že pri prvem
pregledu odstranil.

Strastni roparji so tudi izvrstni nabiralci
medu. Le opazujte jih, pa se boste prepri-
čali o resničnosti te trditve. Panji, ki naj-
prej začno ropati, imajo posebno dober nos
za medene vire. Nič ne de, če včasih skočijo
čez ojnice in se lotijo kakega panja. Pazljivo
čebelarjevo oko kmalu to opazi in poskrbi,
da ropar ne bo imel daljše prilike za ple-
njenje tujih sladkih zalog.

Nože idealne matice morajo biti dolge,
čvrste in zastavne. V nasprotju s čebelo, ki
preživi dober del življenja na krilih v zraku, je
matica obsojena, da je neprestano na nogah.
Zato mora imeti baš nože posebno čvrste.
Lepa, prvovrstna matica ima nože kakor
pajek in ne vleče zadka tako rekoč za sabo,
razen če jo pleme zmaguje, to se pravi, da
ima jajčnike nabito polne.

Usoda reparacijskih čebel. Na podlagi mi-
rovne pogodbe so morali Nemci Francozom
oddati na račun vojne škode nad 30.000 pa-
njev čebel. Dobavili so jim same črne čebele
iz pokrajn, koder so nepregledne planjave
jesenske rese. Tam se je tekom stoletij raz-
vilo posebno čebelno pleme, tako zvana če-
bela resarica (Heidebiene).

Od vseh teh panjev ni ostal niti eden pri
življenju, tako pišejo francoski čebelarški
listi. Kraji na Francoskem, kamor so prišle
resarice, niso za to pleme primerni, pa so
kmalu poginile.

Le naša čebela prenese vsako podnebje in
se prilagodi vsem razmeram.

Z leseno posodo za med je križ. Dandanes
jo redkokdo zna tako napraviti, da medu ne
propušča. Med je hujši nego voda. Če je reža
še tako neznatna in če ne pride skozi njo
niti kapljica vode — med se kmalu začne
iz nje solziti. Napačno ravna, kdor leseno
posodo pred uporabo namaka. Med naglo na-
tegne vso vodo iz lesa in si napravi pot med
dogami.

Lesena posoda za med mora biti izdelana
iz posebno suhega lesa in zelo natančno. Čez
poletje jo moramo imeti na solncu in nepre-
stano nabijati. Končno jo moramo oblitati s
parafinom ali pa z voskom. Šele potem je
uporabna za tekoč med.

Trgovci z medom so imeli za kupčijo z
ajdovcem lesene škafe. Med so vanje nalili
takrat, ko je začel postajati kašnat. Tudi
lesena posoda ima za trgovino z medom
velike prednosti, ker je poceni in ker je
pripravna za kopanje strjenega medu.

Praha matic. Tudi meni se je neko leto
tako zgodilo, kakor opisuje v zadnji številki
»Slov. Čebelarja« g. I. Mayer v Dolu. Matica
se namreč v matičnjakovem prašilčku ni
oprašila, ampak je brez vzroka izročila. Nato
sem prašilčku vcepil nov goden matičnik.
Matica se je tudi izvalila, a je izginila brez
sledu. Kaj je bilo? Po natančnem pregledo-
vanju sem opazil, da se je panj pod stropom
toliko razsušil, da je nastala v enem voglu
pregrade toliko velika raza, da se je lahko
posamezna čebela skozi njo splazila. To je
provzročilo, da je prva matica izročila, drugo
so pa čebele najbrž same uničile, ker so se
čutile združene s sosednjim prašilnikom, ki
je prvi dobil matico.

Baš to bo najbrž vzrok pri gosp. Mayerju,
da sta mu dva prašilčka izročila. Le naj pre-
gleda dobro svoj prašilni panj, ali ni kje ka-
kega skrivnega prehoda iz enega prašilčka
v drugega. Taki prehodi med skladi panja se
radi pokažejo v kakem suhem in vročem po-
letju, kakršno je bilo lansko, posebno še,
če ni bil panj iz suhega lesa izdelan. Ob
vlažnem vremenu se pa raze zopet same
zravnaajo. S trotovko v prašilnem panju pa
še nisem imel posla, ker navadno tudi pra-
šilni panj na vsakih osem dni pregledam.

Fr. D. Jug.

Umazana konkurenca. Čebelarjem ni lahko
med spečati. Polagoma pa ga vendarle spra-
vijo v denar, čeprav ne tako, kakor si žele.
Vsak čebelar ima svoje stalne kupce, ki jim
postreza z najboljšim blagom, kar ga ima.
Zadnje čase pa čujemo, da jih odjedajo ne-
kateri čebelarji svojim tovarišem na ta na-
čin, da svoj med pretirano hvalijo, tovari-
ševega pa devajo med slabše vrste, dasi je
v resnici baš nasprotno. Znan nam je tak
čebelar. A je nekomu dobavil resnično fini
čisti cvetlični med po 22 Din kilogram. B ga
je pa označil za manj vrednega, samo da je
lahko spečal svojega slabo očiščenega ajdovca
po 20 Din kilogram.

Takih metod se čebelarji doslej niso po-
služevali. Privoščili so drug drugemu in niso

kvarili kupčij. Upajmo, da takih čebelarjev ne bo mnogo. Vsak se naj potruži, da si pridobi novih kupcev, pa ne na račun tovarišev, marveč takih kupcev, ki medu še ne uživajo, pa se bo marsikaj izboljšalo! S tem, da sedi čebelar Janez visoko kje v hribih pri svojih škafih medu in čaka, kdaj bo bivši turški sultan zvedel zanj in poslal ponj, si Janez ne bo pridobil slovesa spretnega čebelarja, kajti treba je tudi nekoliko spretnosti in podjetnosti ter — dela, pa pojde blago v denar. Tudi tisti, ki dela propagando za uživanje medu pri svojih znancih, pospešuje čebelarstvo.

Še enkrat o čebelarških rokavicah. Že večkrat smo zagovarjali uporabo rokavic. Ne bomo ponavljali razlogov, ki govore za to. Ker je pa »Slov. Čebelar« medtem objavil članke, v katerih so se pisatelji izrekli proti rokavicam, smo vso stvar premišljevali in se prepričali, da naši čebelarji bržkone niti ne poznajo pravih čebelarških rokavic. To niso tiste strahovite rogovile, ki jih običajno prodajajo trgovci s čebelarškimi potrebščinami, rokavice iz debelega gumija in dolge nad pol metra. Seveda, če se oborožiš s takim orodjem, pojdi na kako boksarsko tekmo, ne pa med čebele. Saj še prstov ne moreš pregibati, pa bi čebele opravljal!

Pred mnogimi leti sem sam bogve kje kupil par pravih rokavic iz polimanege platna (iz kakršnega imajo n. pr. vozniki plašče za dež). Prsti rokavic segajo samo do zgornjega člena prstov. S takimi rokavicami se dela kakor brez njih, ker ne ovirajo koncev prstov. Rokavice ne smejo biti prehlapne in ne predolge. Kdor ima take, jih bo prav rad uporabljal, kadar je sila, sicer bo pa delal brez njih.

Nepravilno naziranje čebelarških pisateljev in sotrudnikov »Slov. Čebelarja«. Prosili smo tega in onega bivšega sotrudnika za prispevke listu in marsikdo nam je odgovoril, da bi rad pisal, pa se je vse že nešteto krat premlevalo. Res je to, res je pa tudi, da pristopa vsako leto k društvu večje število mladih čebelarjev, ki prejšnjih letnikov niso čitali. Starejši čebelarji pa tudi radi čitajo marsikaj, kar so že sami preizkusili in že mnogokrat čitali. Nas razveseli vsak članek, ki je dobro in stvarno pisan. V vsakem spisu najdemo kako lepo in pametno besedo. Zato so zgoraj omenjeni pomisleki brez pomena. Ne pozabimo, da je treba pametne stvari mnogokrat ponoviti, da se nas »primejo«. Le pogum, stare peresne sablje in nekoliko dobre volje, pa pojde s pisanjem člankov.

Ne zamerimo pa starejšim sotrudnikom, če niso več tako podjetni. Z leti pridejo razni jubileji in človek si rad oddahne. Pa si naj tudi čebelarški očaki zmanejo prste in kaj napišejo! Saj je še oče Pavlin napovedal grozansko storijo o svojih doživljajih v izanski džungli. To boste gledali in se čudili podjetnosti 74 letnega »muharja«! Torej!

Panj z dvema maticama. Šolski upravitelj G. pri Sv. T. v Slov. gor. je imel že nekaj let štiri panje v oskrbi na svojem prejšnjem službenem mestu v S. pri kmetu F. Te panje je poklonil letošnjo jesen svojemu svaku šolskemu upravitelju P. na K., ki jih je dne 8. oktobra t. l. prevzel in jih s pomočjo šol. upravitelja B. iz Č. takoj predejal v svoje panje dunajske mere. Prva teh družin je imela 2 lepi matici, ki sta se izprehajali v najlepši slogi približno 2 cm druga od druge na istem satu, ki je bil poln čebel in deloma odprte, deloma pokrite zalege. Brglez.

Kako ločimo pokositreno (pocinkano) posodo od pocinjene? Mnogo čebelarjev ne zna ločiti teh dveh vrst pločevine. Pocinjena pločevina je bela, gladka in voljna pod prsti ter se nova sveti kakor zrcalo. Pocinjena posoda so n. pr. mlečni vrči. Pocinkana pločevina je hrpava in sivkasto-bela. Nova je kakor posuta z majhnimi lednimi rožami. Važno je, da znamo te pločevine ločiti, ker je le pocinjena pločevina dobra za točilo, za vrče za med in pitalnike. Iz pocinkane pločevine izdelujejo n. pr. rešetke in zapahe za žrela. Pocinkane so palice v A.-Ž. panju in mreža za okenca.

Listnica tajništva. Vse podružnice ponovno prosimo, naj društvu čimpreje prijavijo vse predloge glede ureditve pasišč.

Imenike članov s članarino 35 Din od člana pošljite najkasneje do 10. januarja društvu v Ljubljani.

Prijavite se za predavanja in tečaje!
Veselo in medeno novo leto!

Listnica upravnitva. Prvo številko smo poslali vsem lanskim članom. Direktnim članom smo priložili položnico. Drugo številko bomo poslali samo onim, ki bodo članarino za letos poravnali.

Vsi člani, pozor! Železniško ministrstvo smo naprosili, naj dovoli članom našega društva tri vožnje po železnici za polovično ceno pod običajnimi pogoji. Upamo, da bo prošnja ugodno rešena.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	160	—
Euskol (zavitek)	8	—
Kadilniki (boljši)	90	—
Kadilniki	85	—
Čebelarska kapa s tkanino	45	—
Čebelarska kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	30	—
Pajčolani	34	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	46	—
Čebelarske pipe (pihalnik Dathe)	70	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	8	50
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	30	—
Čebelarske rokavice	80	—
Samokadilnik »Vulkan«	125	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	18	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice	14	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konserviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnim sitom, iz zelo močne pločevine, emajliran	130	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	12	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 4 kg	12	—
Pločevinaste posode za med, za 55 kg	200	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu	20	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	50
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	1000	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z bronastim okriljem, za 3 satnike	1100	—
Pločevinasto točilo za med, najnovejšega sestava za 3 satnike, 27×41 cm, emajlirano	1120	—
Pločevinasto točilo za med, z bronastim okriljem in emajlirano	1220	—
Pločevinasto točilo za 10 okvirov, obojestransko, za velike obrate	3580	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	28	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelačo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	44	—
Satnice, izvršene s potapljanjem	65	—
Satnice, izdelane na dva valjarja	70	—
Svetiljke za zalivanje satnic	53	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Žica v klobčiču, dkg	—	40
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 10 satnikov	280	—
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	325	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	350	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1·25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1·50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1· 0	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —20	—	40
h) ¼ kg kvačic	5	—
i) kljukica za vratca	—	35
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—
k) cevka za A. Ž.-panj z verando	6	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	36	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojišča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	—
Matična rešetka, močna (domačega fabrikata), za 1 panj	12	—
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	150	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	34	—
Klešče za gorko stavbo	26	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Begalnica	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarških potrebščin, voska in medu ter na ta način pomoči tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvovrstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.